

לקוטי שיחות – פרשת שמות

ה. אבל עדין אינו מובן: הרצון שלו לצאת מהגלות, כשם שהיה זה בינו לבין ההתקשרות של הקב"ה ל"בני בכורא ישראל" בהגולה שקדום מתן תורה, כמו כן הוא מנגד גם להתקשרות והיחוד שנוטס במתן תורה (ש"אנכי ה' אלוקיך": כוחך וחיוותך) המביא לגאותם העתידה של בני ישראל – ואם כן על פי הכלל ד"איין קטיגור נעשה סניגור" אין תהיה גואלה של אלה שלא ירצו לצאת מהגלות בגואלה העתידה?

וביאור העניין: בחידוש ועילוי ההתקשרות הדקב"ה ובני ישראל שנתהדרש במתן תורה מצינו שני עניינים; א) בשעת מתן תורה בחו"ר הקב"ה בישראל, וכדמוכחה גם מהלכה בפועל – בשולחן ערוך אדרמור' הרזקון⁴⁰ "שכשיאמר ובנו בחרת מכל עם ולשון" יזכיר מתן תורה; ב) בני ישראל נעשו משועבדים⁴¹ ועבדים לה, וככאמר רוז'ל⁴² און ששמעה על הר סיני כי לי בני ישראל עבדים עבריים⁴³ כו'. וכך שנותבר בעניין מתן תורה בפרשנותו⁴⁴ "בהוציאך את העם מצרים תעבדו את האלקים על ההר הזה". ושני עניינים אלו שייכים זה לזה, כדלקמן.

ו. והנה החידוש והיתרון שבהתקשרות על ידי شبוח בבני ישראל על התקשרותם מצד היותם בנים למקומות⁴⁵ יובן מענין הבחירה באדם למטה: רואים בחוש דעתך אדם בוחר באיזה דבר, רצון זה הוא בתוקף יותר מהרצון הטבעי שיש לו לאיזה דבר.

והטעם בזה: הטבע של האדם תוכנו הוא – הגדרים של מציאותו (ומצד טבע זה בא גם אופן ההגדירה והmdiידה שבזמן מוגדרים כחוויות, חושים, תכוונתי כו'), ולכן כאשר רוצח איש דבר מצד הטבע שלו הרי תוקפו של הרצון הוא כפי תוקף וממדת הטבע שלו⁴⁶.

אם נטען הבחירה האמיתית היא מצד עצמו כmo שהוא למעלה מהגדרים דעתו האדם –

- (40) סי' ס"ד. וראה תניא פמ"ט.
- (41) ראה פרש"י יתרו כ, ב (מכילתא).
- (42) קדושים כב, ב. הובא בפרש"י משפטים כא, ג. ירושמי שם פ"א ס"ב.
- (43) בהר כה, נה, וראה ראב"ע שם כה, מב.
- (44) ג. יב.
- (45) להעיר מפרש"י (ראה יד, ב): "כי עם קדוש אתה – קדושת עצמן מabortiv" וודר ובן בחו"ה".
- (46) ראה לקמן הערא 60.

ומבואר בזה הרגזובי³⁴: כיון שהחתא הוא בעינויו של יום הכיפור גופה הרי הוא עצמו בgard גורם להחתא, אם כן אי אפשר שהגורם להחתא הוא גם המכפר עליו, דין קטיגור נעשה סניגור³⁵. וההסבר בסגנון תורה החסידות³⁶: ביום כיפור מתגלה בכל אחד ואחד מישראל עצם ההתקשרות של הנשמה באקלות שלגבי בחו"י זו אין תפיסת מקום לחטא ועון³⁷.

אמנם ב"כרת דיומא" מכיוון שהחתא הוא פוגע ומנגד לגילוי ההתקשרות, הרי שוב אי אפשר שהתקשרות זו תועיל לכפרת החטא³⁸.

ועל דרך זה הוא בנדון דינ:

התעוורות והgiloi מלמעלה להוציא את בני ישראל ממצרים היה מצד גילוי ההתקשרות של הקב"ה, "אבינו", לבני ישראל, כנ"ל, ומכיון שזוהי התקשרות עצמית שאյ אפשר להיות בה שינוי, לכן נגלו כל ישראל ממצרים גם הרשעים שמיינו ובעין כך בני הם". אמן אותו הרשות שמיינו לצאת מצרים (וליהיות עבד לעבדים שזוהי הפך מעברי אתם' ופשיטה שזוהי הפך "בני בכוראי") מאחר שבזה התנגדו לגילוי ההתקשרות גופא, לא יתכן שגilio זוה יפועל בהם עניין הגולה מצרים (ובנ"ל באותיות דגלה "איין קטיגור נעשה סניגור"³⁹).

(34) צפער"ג הל' יום פ"ד ה"כ בסופו.

(35) ועפ"ז מיישב מדויע לא מתריצה הגם (בשבועות שם) על הקישיא היכא משכחת לרבי ברת ביוה"כ אם לא נמא ומורה רבי בכרת דיומא, דמשכחת באחטא וויהכ"פ מכפר ביום פז, א, אלא שנייהם (בכרת דיומא ואחטא ושינויו וויהכ"פ מכפר) טעם אחד להם, דין קטיגור נעשה סניגור. ועד"ז הוא באחטא ואשׁוב, שכן מספיקן בידו לעשות תשובה (יום פה, ב) "הואיל והתשובה גורמת לו לחטו"אגה"ת פ"י"א).

(36) ראה לקו"ש ח"ד ע' 1149 ואילך ובהנסמן שם.

(37) ראה לקו"ש שם שגם רבנן ס"ל שעיצומו של יום מכפר [וכם"ש הרמב"ם (הל' תשובה פ"א ח"ג) ועיצומו של יה"כ מכפר] אף שפקך כרבנן (שם ה"ג). אלא שס"ל שכדי להגיע לכפרת עיצומו של יום (שהיא למעלה מהכפירה שע"י התשובה) הוא ע"י התשובה.

(38) ויל' שזו גם הטעם בג' עניינים הניל' שבהערה 30 שאין יה"כ עצמו מכפר. ראה רשי" שבועות שם פ"ג עניינים אלו.

(39) משא"כ "המרובים" שיצאו בע"כ מצרים (כדמוכח ממדוז'ל שבהערה 10), כ"א אלה שלא רצו ללחט בהմדרב הגודל והנורא, וכיו"ב, שבזה אין התנגדות לגילוי ההתקשרות.